

Gezondheid in de gemeentelijke besluitvorming in Leiden en Den Haag

Mark Reijnders

12 februari 2015

Universiteit
Leiden

Academische Werkplaats
MILIEU EN GEZONDHEID

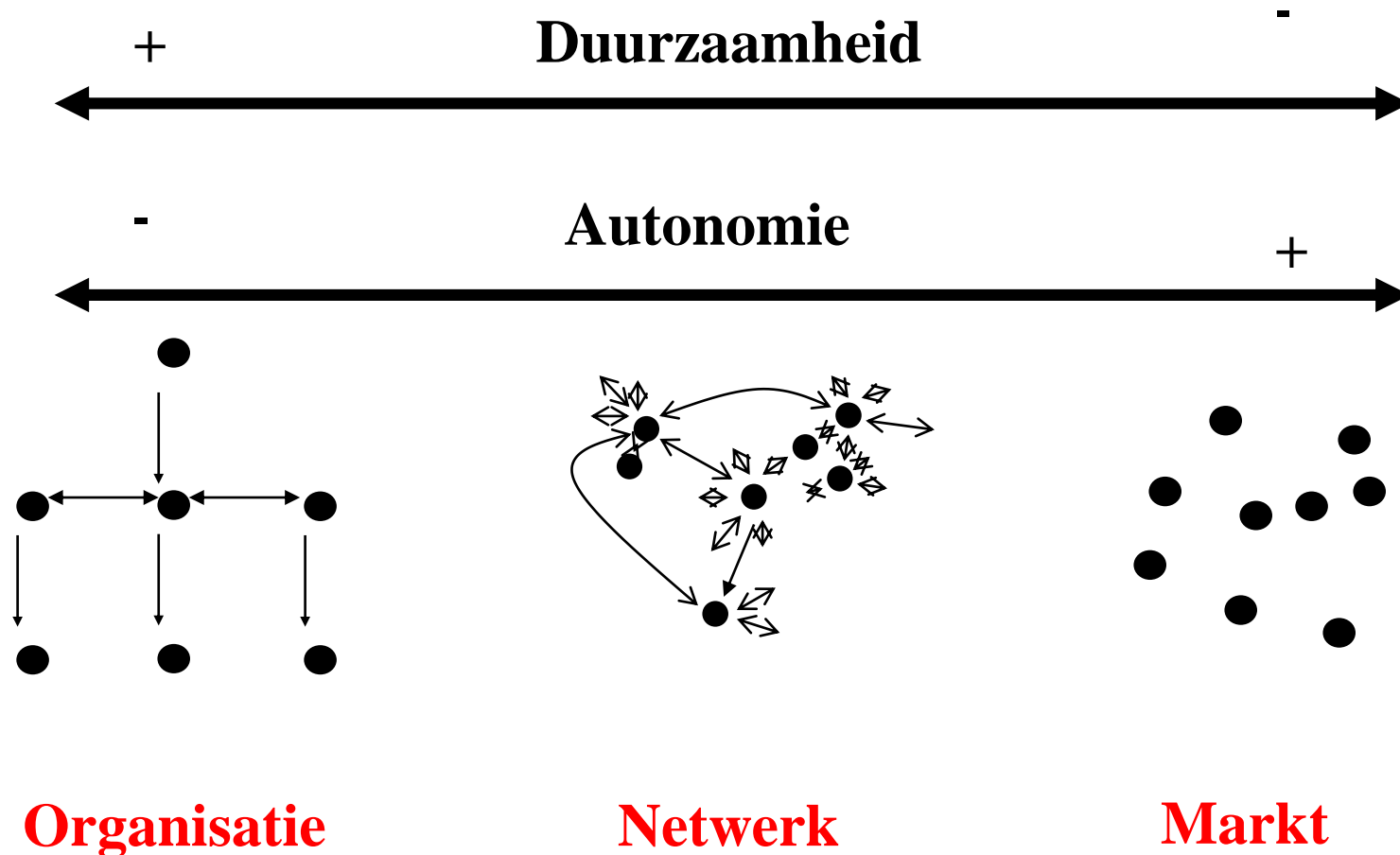
Presentatie

- Achtergrond en aanleiding
- Methode van onderzoek
- Belangrijkste bevindingen
- Praktische aanbevelingen
- Discussie a.h.v. stellingen

Achtergrond (I)

- Veranderende dynamiek tussen overheid en samenleving, publiek & privaat, politiek & bestuur
- Van traditionele bureaucratie naar netwerksamenwerking

Achtergrond (II)

Aanleiding

- Wet publieke gezondheid
- Behoefte aan integraal gezondheidsbeleid
- Taai vraagstuk
- Welke factoren spelen nu eigenlijk een rol bij het wel/niet (meer/minder) meenemen van gezondheidsbelangen in besluitvorming?
- Advisering aan GGD, beleidsmakers, bestuurders, en belangenbehartigers

Methodologie van onderzoek

- Vergelijkende gevalstudie: zes gemeentelijke besluitvormingsprocessen in Den Haag en Leiden (*most similar/most different design*)
- Screening 'afgeronde' processen (jaar 2013)
- Selectie: mate waarin gezondheid meer/minder lijkt te zijn meegenomen
- Bestudering relevante beleidsstukken en interviews met ambtenaren en wethouders

Resultaten screening

Aantal referenties gerelateerd aan gezondheid op basis van geaccordeerde raadsvoorstellen in de gemeenten Den Haag en Leiden in 2013.

	Gezondheid algemeen ¹	Medische milieukunde ²	Bewegingsbevordering ³	GGD
Den Haag				
Raadsvoorstellen (n=162)	688	2218	173	101
Raadscommissies				
- Leefomgeving	27	87	2	10
- Ruimte	64	315	12	0
- Samenleving	31	4	6	40
Leiden				
Raadsvoorstellen (n=131)	422	2728	314	35
Raadscommissies				
- Leefbaarheid en Bereikbaarheid	29	158	32	0
- Ruimte en regio	31	310	6	0
- Onderwijs en samenleving	22	17	4	0

•Gebruikte termen (stam): gezond, volksgezondheid, leefbaarheid, ziekte.

•Gebruikte termen (stam): uitstoot, water, geluid, besmetting, fijnstof.

•Gebruikte termen (stam): beweging, zelfredzaam, gewicht, obesitas, alcohol, drugs, eenzaam, slaapverstoring, depressie, binnenmilieu.

Geselecteerde beleidsprocessen

Tabel 2. Geselecteerde beleidsprocessen op basis van de resultaten van de screening.

	Leiden	Den Haag
Gezondheid wel in besluit, wel in proces	Bestemmingsplan Haagwegterrein Oost (RV 130008)	Gebiedsperspectief A4/Vlietzone (RIS 260897)
Gezondheid niet in besluit, wel in proces	Plan Verbetering Openbare Ruimte Leiden Noord (RV 130005)	Voorlopig ontwerp Rotterdamsebaan (RIS 264197)
Gezondheid niet in besluit, niet in proces	Groene Recreatieve Routes (RV 130067)	Kanskaart Toerisme (RIS 266027)

Belangrijkste bevindingen (I)

- Alle respondenten erkennen de inhoudelijke expertise en professionaliteit van de GGD
- Het belang van gezondheid wordt alom erkend, en vaak ook impliciet (!) meegenomen
- Maar geen brede bekendheid van de Wpg
- Vaak zijn ‘harde’ (wettelijke) medisch milieukundige normen dwingender dan ‘zachte’ bewegingsbevorderende doelstellingen

Belangrijkste bevindingen (II)

- Wat zijn belangrijke succes en faalfactoren?
- Structurele en formele inbedding besluitvormingsprocedures en overlegstructuren (op alle niveaus)
- Belang van informele netwerken en relaties
- Conditionerende factoren:
informatiebehoefte; timing en *framing*;
tegengestelde belangen; financiële ruimte

Praktische aanbevelingen

- Ontwikkel een duidelijke beleidsstrategie
  - Prioritering: waar kan meeste winst worden behaald?
  - Smeed maatschappelijke allianties (Milieudienst etc.)
- Ontwikkel politiek-bestuurlijke sensitiviteit
  - Politieke realiteit: de ‘so what? vraag’
  - Beleidsentrepeneur: kennis én overtuigingskracht
- Spreek de taal van je doelgroep
  - Spreek heldere taal, leg argumenten ‘hapklaar’ op tafel
  - Complexe processen en niveaus van informatiebehoefte

Discussie

- Stelling 1: De GGD moet meebewegen in de veranderende verhoudingen tussen overheid en samenleving
- Stelling 2: Soms moet inhoudelijk complexe materie bewust worden versimpeld om gezondheidsbelangen effectief te kunnen behartigen

Contactgegevens

Instituut Bestuurskunde, Universiteit Leiden

- Jelmer Schalk: j.schalk@cdh.leidenuniv.nl
- Mark Reijnders: m.a.w.reijnders@cdh.leidenuniv.nl

GGD

- Jessica Kwekkeboom: jessica.kwekkeboom@ggdhaaglanden.nl
- Els Meeuwsen: EMeeuwsen@ggdhm.nl